

ምዕራፍ 1

1 ክሳብ 1,000,000 ዘለዉ ሙሉእ ቁፅርታት

መጻተዊ: ኣብዚ ምዕራፍዚ ክሳብ 1,000,000 ዘለዉ ሙሉእ ቁፅርታት ክትመሃሩ ኢኹም። ፈለማ ግን ኣብ 3^ይ ክፍሊ ዝተምሃርኩምም ክሳብ 10,000 ዘለዉ ሙሉእ ቁፅርታት ድግማ ክትመሃሩ ኢኹም።

1.1 ድግማ ክሳብ 10,000 ዘለዉ ሙሉእ ቁፅርታት

1.1.1 ምንባብን ምፅሓፍን ክሳብ 10,000 ዘለዉ ሙሉእ ቁፅርታት

ዕዮ ጉጅለ 1

1. ነዞም ቁፅርታት እናንበብኩም ብፊደል ፅሓፉ።

ሀ. 3945	ሐ. 7580	ረ. 9706
ለ. 6001	መ. 8029	ሰ. 10,000

2. ኣብ ሕድ ሕድ ሙሉእ ሓሳብ ተዋሂቦም ዘለዉ ቁፅርታት ብእሃዝ ፅሓፉ።

- ሀ.** ኣብነት፡ በዓል ሚሊኒየም ኢትዮጵያ ዝተኸበረሉ ብኸልተ ሽሕ ዓ.ም. እዩ። 2000
- ለ.** ኣብ ሓደ ቤት ትምህርቲ ሸሞንተ ሽሕን ሓሙሽተ ሚኢትን ሰላሳን ሸዱሽተን ተምሃሮ ኣለዉ። _____
- ሐ.** ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ሓደ ሆስፒታል ዝተሓከሙ ሕሙማት ኤድስ ሸውዓተ ሽሕን ሰለስተ ሚኢትን ዕስራን እዮም። _____

መ. ኣብ ኢትዮጵያ ንፈለግ እዋን ዝተኻየደ ዓብይ ጉያ ልዕሊ **ዓለርተ ሽሕ** ጎይይቲ ተሳቲፎም። _____

ረ. ወይዘሮ ለምለም ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ዝኣከበኦ ብር **ሽዱሽት ሽሕን ሓሙሽተ ሚኢትን ክልተን** እቶት ግብሪ ናብ ዝምልከቶ ኣካል ኣታዊ ገይረን። _____

ሰ. ኣብ ሓደ ከተማ ትሽዓተ ሽሕን ሸውዓተ ሚኢትን ሰማንያን ሸሞንተን መካይን ተመዝጊቡን። _____

ሸ. ኣብ ሓደ ጣቢያ ኣርባዕተ ሽሕን ሸውዓተ ሚኢትን ነበርቲ ኣለው። _____

1.1.2 ክሳብ 10,000 ዘስዉ መቡእ ቁፅርታት ምውድዳር

ክልተ ወይ ካብ ክልተ ንሳዕሲ በዝሒ ሆሂ ዘለዎም ቁፅርታት ከመይ ነወዳደር?

ንጥፈት 1

1. እቶም ቆልዑ ኣብ ወረቓት ዝተፅሓፉ ቁፅርታት ሒዞም ጠጠው ኢሎም ኣለው። እቲ ዝናኣሰ ቁፅሪ ዝሓዘ ቀዲሙ ኮፍ ክብል፣ እቲ ዝዓበየ ቁፅሪ ዝሓዘ ድማ ኣብ መወዳእታ ኮፍ ክብል እንተተገይሩ ቅድሚኡ ኹሎም ኮፍ ዝብል መን እዩ? ኣብ መወዳእታ ኮፍ ዝብልኸ?

ሃይማኖት

ዳዊት

ዊንታ

2. ነዞም ዘስዕቡ ሕታታት ብጉጅስ እናተመደዩጉም መልሱ

ሀ. ኣብ 355 ን 1355 ን ዝበዝሕ ሆሂ ዘለዎ ኣየናይ እዩ? ኣብ 355 ን 1355 ን ኣየናይ ይዓቢ?

ለ. ኣብ 2536 ን 999 ን ዝበዝሕ ሆሂ ዘለዎ ኣየናይ እዩ? ኣብ 2536 ን 999 ን ኣየናይ ይዓቢ?

ሐ. ኣብ 874 ን 8741 ን ዝበዝሕ ሆሂ ዘለዎ ኣየናይ እዩ? ኣብ 874 ን 8741 ን ኣየናይ ይዓቢ?

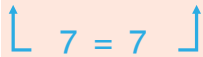
መ. 3 ሆሂ ዝሓዘ መቡእ ቁፅሪን 4 ሆሂ ዝሓዘ መቡእ ቁፅሪን ኣየናይ ይዓቢ? ንምንታይ?

ክፍለ-ገጽ 1

ካብ 7654 ን 7645 ን መን ደዓቢ?

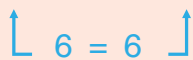
እቲ ዝዓበየ ዓዲ ቁፅሪ ዓዲ ሽሕ ስለዝኾነ እቶም ካብ ዓዲ ሽሕ ዘለዉ ቁፅርታት ብምውድዳር ንጅምር፡

7654 7645 ዓዲ ሽሕ ዘለዉ ቁፅርታት ማዕረ እዮም፡፡ (7 = 7)

ካብ ዝዓበየ ዓዲ ቁፅሪ ዘለዉ ቁፅርታት ማዕረ እንትኾኑ ካብቲ ቀዲሎ ዝርከብ ዝናኣስ ዓዲ ቁፅሪ ዘለዉ ቁፅርታት ነወዳድር፡፡

7654 7645 ዓዲ ሚኢቲ ዘለዉ ቁፅርታት ማዕረ እዮም፡፡ (6 = 6)

ሕዚ እውን ማዕረ ስለዝኾኑ ካብቲ ቀዲሎ ዝርከብ ዓዲ ቁፅሪ ዘለዉ ቁፅርታት ነወዳድር፡፡ በዚ ኣገባብ እዚ ድማ ዓድታት ቁፅሪ እናጉደልና ነወዳድር፡፡

7654 7645 ዓዲ ዓሰርተ ዘለዉ ቁፅርታት ማዕረ ኣይኮኑን፡፡ (5 > 4)

ስለዚ 7654 > 7645፡፡

መልመዳ 1

ምልክታት <፣ = ወይ ድማ > ብምጥቃም ነዞም ቁፅርታት ኣወዳድሩ፡፡

- ሀ. 6500 5005 ሐ. 4444 6666 ረ. 8880 7881
 ለ. 7800 8700 መ. 7335 7335 ሰ. 9242 9242

1.1.3 ክፋብ 10,000 ዘለው ሙሉን ቁፅርታት ብኛደም ሰዓብ ምስራቕ

ቁፅርታት ክነወዳድር እንተክኢልና ብኛደም ሰዓብ ምስራቕ ዝኾለለ እዩ፡፡

ንጥፈት 2

1. ኣብ ሰለስተ ኣብደተ ትምህርቲ ዘሎ በዝሒ ተምሃራይ ከምዘስዕብ እንተኾይኑ፡

ሽም ቤት ት/ቲ	በዝሒ ተምሃራይ
ቅሳነት	2545
ማይወይኒ	900
ኣብርሃ ኣዕብሃ	1500

- ሀ. ዝበዝሐ ተምሃራይ ዘለዎ ቤት ት/ቲ ኣየናይ እዩ?
 ለ. ዝናኣስ ተምሃራይ ዘለዎ ቤት ት/ቲ ኣየናይ እዩ?
 ሐ. ነቶም ቁፅርታት ካብ ዝዓበየ ናብ ዝናኣስ ብኛደም ሰዓብ ስርዑ፡፡

2. ምስ መፃምድኹም ብምኳን ሕድ ሕድኩም ሓመስተ ቁፅርታት ኅዳፊው። ኅብ ጥቓኹም ዝርከቡ ፅምዲ ተምሃር
- ሀ. ኅብ ዝናኣስ ናብ ዝፃበየን
 - ለ. ኅብ ዝፃበየ ናብ ዝናኣስን ብቐደም ሰዓብ ክቐምጡ ሕተቱዎም።

መስመዲ 2

ኅብ ዝፃበየ ናብ ዝናኣስ ብቐደም ሰዓብ ስርዑ።

				ኅብ ዝፃበየ ናብ ዝናኣስ		
ሀ.	500	750	975	975፣	750፣	500
ለ.	3254	3244	895	_____	_____	_____
ሐ.	3000	7000	10,000	_____	_____	_____

ኅብ ዝናኣስ ናብ ዝፃበየ ብቐደም ሰዓብ ስርዑ።

				ኅብ ዝናኣስ ናብ ዝፃበየ		
መ.	7894	7804	8112	7804፣	7894፣	8112
ረ.	9776	8978	7776	_____	_____	_____
ሰ.	9050	9000	9950	_____	_____	_____

1.2 ርባሓት 1,000፣ 10,000 ን 100,000 ን

1.2.1 ድግማ ርባሓት 1,000

ዕዮ ጉጅለ 2

1. እዚ ጎዶ 10 ኩንታል ወይ ድማ 1000 ኪሎ ግራም እኽለ ዝሕዝ እዩ።

$1 \times 1,000 = 1,000$

- ሀ. 2 ተመሳሳልቲ ጎዶታት ክንደይ ኪሎ ግራም እኽለ ይሕዙ?
- ለ. 3 ተመሳሳልቲ ጎዶታት ክንደይ ኪሎ ግራም እኽለ ይሕዙ?

2. ኅራብኡ፡፡

- ሀ. $4 \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}}$ ለ. $5 \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}}$ ሐ. $6 \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}}$
 መ. $7 \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}}$ ረ. $8 \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}}$ ሰ. $9 \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}}$
 ሸ. $10 \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}}$

1.2.2 ርባሓት 10,000

ሕድ ሕድ በርሚስ 10,000 ሲትር ማይ ይሕዝ፡፡

The diagram illustrates the concept of multiplying 10,000 liters by 1, 2, and 3. It shows a single barrel labeled '10,000 ሲትር' with the equation $1 \times 10,000 = 10,000$. Two barrels are shown with the equation $2 \times 10,000 = 20,000$. Three barrels are shown with the equation $3 \times 10,000 = 30,000$. A pink box highlights the addition formula: አስተውሎ $10,000 + 10,000 + 10,000 = 30,000$.

ንጥረት 3

1. 7 ብ 10,000 ብኸመይ ከምእተራብኡ ተመደዩ፡፡

2. ርባሓት እዞም ዝስዕቡ እናተመደጥኩም መልሱ፡፡

- ሀ. $4 \times 10,000 = \underline{\hspace{2cm}}$ ለ. $5 \times 10,000 = \underline{\hspace{2cm}}$
 ሐ. $6 \times 10,000 = \underline{\hspace{2cm}}$ መ. $7 \times 10,000 = \underline{\hspace{2cm}}$
 ረ. $8 \times 10,000 = \underline{\hspace{2cm}}$ ሰ. $9 \times 10,000 = \underline{\hspace{2cm}}$
 ሸ. $10 \times 10,000 = \underline{\hspace{2cm}}$

3. ካብዚ እንታይ ተዓዚብኩም?

2. ነዞም ዝስዕቡ ሕታታት መልሱ።

ሀ. ሰላም ካብ ኣታዊኣ በብወርሒ ብር 1,000 ቀረፅ ትኸፍል እንተኾይና ኣብ ሽዱሽተ ወርሒ ክንደይ ብር ትኸፍል?

ለ. ቀንኒህ በቀለ ኣብ ሓደ ውድድር 10,000 ሜትር ጎይዩ። ኣብ 6 ተመሳሰልቲ ውድድራት ክንደይ ዝኣክል ርሕቕት ይጎዩ?

ሐ. ዋጋ ሓደ ዝዛ ብር 100,000 እንተኾይኑ ዋጋ 3 ተመሳሰልቲ ዝዛውቲ ክንደይ ይኸውን?

1.2.4 ርባሓት 1000፣ 10,000 ን 100,000ን ምድማር

ምድማር ኣብ ትምህርቲ ሒሳብ ካብቶም መሰረታዊ ኣምራት ሓደ እዩ።

ክብኑት 1

ሓደ በዓል ሃፍቲ ኣብ መጀመርታ ዓመት 20,000 ሄክታር መሬት ኣብ ካልኣይ ዓመት ድማ 30,000 ሄክታር መሬት ኣልሚዑ። ኣብ ክልቲኦም ዓመታት ክንደይ ሄክታር መሬት ኣልሚዑ?

20,000 + 30,000 = _____

ሰደቓ ዓድታት ቁፅሪ					
	ዓዲ ዓሰርተ ሸሕ	ዓዲ ሸሕ	ዓዲ ሚእቲ	ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
+	2	0	0	0	0
	3	0	0	0	0
	5	0	0	0	0

20,000 ← ተደማሪ 20,000
 + 30,000 ← ተደማሪ 30,000
50,000 ← ድማር 50,000

$0 + 0 = 0$
 $0 + 0 = 0$
 $0 + 0 = 0$
 $0 + 0 = 0$
 $2 + 3 = 5$

ስለዚ እቲ በዓል ሃፍቲ ኣብ ክልቲኦም ዓመታት 50,000 ሄክታር መሬት ኣልሚዑ።

ክፍለ 2

አብ ሓደ ከተማ 500,000 ነበርቲ ኣለዉ። ካብ ሞንጎ እዚኦም 100,000 ነበርቲ ናይ ባዕሎም መንበሪ ገዛ ኣለዎም። ናይ ባዕሎም መንበሪ ገዛ ዘይብሎም ነበርቲ ክንደይ እዮም?

$$\begin{array}{r}
 500,000 \\
 - 100,000 \\
 \hline
 400,000
 \end{array}$$

← ጎዳሊ
← መጉደሊ
← ጉዳል

ስለዚ 400,000 ነበርቲ ናይ ባዕሎም መንበሪ ገዛ ኣይብሎምን።

መጠመዳ 4

1. ደምሩ።

ሀ. $1000 + 8000 =$ _____	ለ. $2000 + 6000 =$ _____
ሐ. $40,000 + 10,000 =$ _____	መ. $70,000 + 20,000 =$ _____
ረ. $400,000 + 50,000 =$ _____	ሰ. $600,000 + 4,000 =$ _____

2. ኣገድሱ።

ሀ. $4000 - 3000 =$ _____	ለ. $9000 - 3000 =$ _____
ሐ. $70,000 - 20,000 =$ _____	መ. $80,000 - 70,000 =$ _____
ረ. $200,000 - 100,000 =$ _____	ሰ. $600,000 - 400,000 =$ _____

1.2.5 ርባሓት 1,000፣ 10,000 ን 100,000 ን ምወድዳር

ንጥረት 5

1. ዝርዝር ምክንያት እናሃብኩም ሕድ ሕድ ሕቲ መጠሱ።

- ሀ. ብር 5,000 ዶ ይንእስ ወይስ ብር 10,000?
- ለ. ኣየናይ ዝበዝሐ ህዝቢ ኣለዎ? 90,000 በዝሐ ህዝቢ ዘለዎ ከተማ ዶ ወይስ 100,000 በዝሐ ህዝቢ ዘለዎ ከተማ?
- ሐ. ብዋጋ ኣየናይ መኪና ይሓስር? ዋጋ ብር 700,000 መኪና ዶ ዋጋ ብር 900,000 መኪና?

መ. ካብ መበገሲኡ 800,000 ሜትር ዝጓገዝ ሩባን 1,000,000 ሜትር ዝጓገዝ ሩባን ኣየናይ ነዊሕ ይጓገዝ?

2. ካብ ሕድ ሕድ ዘሎ በዝሒ ሆሂታት ኣንታይ ይሕብር?

3. ቁፅርታት ከመይ ክነውዳድር ንክእል?

መስመሩ 5

ምስክታት < ; = ወይ ድማ > ብምጥቃም ኣውዳድሩ::

ሀ. 8,000 > 6,000

ለ. 70,000 > 40,000

ሐ. 500,000 > 400,000

መ. 90,000 > 60,000

ረ. 200,000 > 700,000

ሰ. 900,000 > 1,000,000

1.3 ክሳብ 1,000,000 ዘለዉ ሙሉእ ቁፅርታት

1.3.1 ሙሉእ ቁፅርታት ምስ ርባሓት 1,000 ምድማር

ኣብነት 1

ደምሩ::

$$1325 + 1000$$

ሙሉእ ቁፅርታት ኣንትንድምር ካብ ዓዲ ሓደ ብምድማር ኩሎም በቢዓዶም ክንድምር ይግባእ::

ደረጃ 1	ደረጃ 2	ደረጃ 3	ደረጃ 4
ቁፅርታት ዓዲ ሓደ ደምሩ	ቁፅርታት ዓዲ ዓስርተ ደምሩ	ቁፅርታት ዓዲ ሚእቲ ደምሩ	ቁፅርታት ዓዲ ሸሕ ደምሩ
1325 + 1000 5	1325 + 1000 25	1325 + 1000 325	1325 + 1000 2325

ስለዚ, 1325

+ 1000

2325

ወይ ድማ $1325 + 1000 = 2325$

ኋብነት 2

ደምሩ።

$24,016 + 70,000 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሀ.
$$\begin{array}{r} 24,016 \\ + 70,000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 94,016 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \leftarrow 6 + 0 = 6 \\ \leftarrow 1 + 0 = 1 \\ \leftarrow 0 + 0 = 0 \\ \leftarrow 4 + 0 = 4 \\ \leftarrow 2 + 7 = 9 \end{array}$$

ስለዚህ $24,016 + 70,000 = \underline{94,016}$

መስመዲ 6

1. ደምሩ።

ሀ.
$$\begin{array}{r} 5,000 \\ + 4,325 \\ \hline \end{array}$$

ለ.
$$\begin{array}{r} 4,002 \\ + 6,000 \\ \hline \end{array}$$

ሐ.
$$\begin{array}{r} 9,000 \\ + 1,909 \\ \hline \end{array}$$

መ.
$$\begin{array}{r} 24,016 \\ + 30,000 \\ \hline \end{array}$$

ረ.
$$\begin{array}{r} 40,000 \\ + 45,310 \\ \hline \end{array}$$

ሰ.
$$\begin{array}{r} 95,649 \\ + 20,000 \\ \hline \end{array}$$

ሸ.
$$\begin{array}{r} 200,000 \\ + 32,223 \\ \hline \end{array}$$

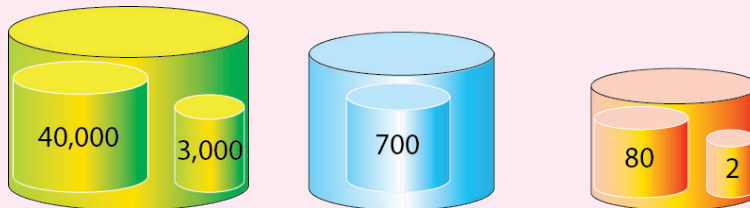
ቀ.
$$\begin{array}{r} 400,000 \\ + 55,678 \\ \hline \end{array}$$

ቦ.
$$\begin{array}{r} 700,000 \\ + 4,537 \\ \hline \end{array}$$

1.3.2 ክሳብ 1,000,000 ዘስዉ መስክ ቁፅርታት ምንባብን ምፅሓፍን

ንጥፈት 6

ነቶም ምስፅታት ብምጥቃም ነዞም ሕቶታት መስሱ።

1. $43,782 = 40,000 + \square + \square + \square + \square + \square$ ፤

2. ኣብ 43,782

ሀ. ኣብ ዓዲ ሓደ ዝርከብ ቁፅሪ እንታይ እዩ? ኣብ ዓዲ ዓሰርተኛ? ኣብ ዓዲ ሚሊዲ ኸ? ኣብ ዓዲ ሺሕ ኸ?

ለ. 3 ኣብ ዓዲ ኸንደይ ይርከብ?

ሐ. 2 ኣብ ዓዲ ኸንደይ ይርከብ?

3. $43,782 = \boxed{4}$ ዓስርተ ሺሐት + $\boxed{}$ ሺሐት + $\boxed{}$ ሚሊትታት + $\boxed{}$ ዓስርተታት + $\boxed{}$ ሓደታት
4. ዓው ኢልኩም 43,782ን ኣንብቡ።
5. 43,782 ን ብፊደል ፅሓፉ።

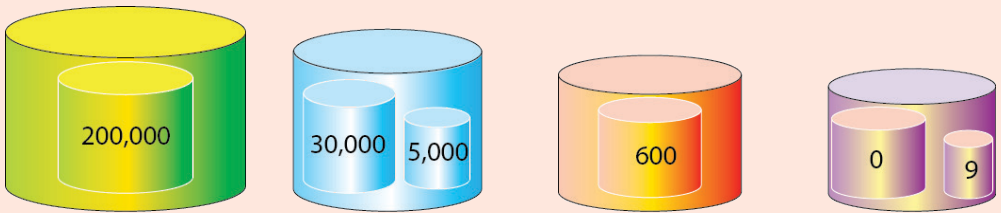
ኣብነት 3

235,609 ከመይ ይንበብ?

ኣብ 235,609

- 2 ሚሊቲ ሺሐት = $2 \times 100,000 = 200,000$
- 3 ዓስርተ ሺሐት = $3 \times 10,000 = 30,000$
- 5 ሺሐት = $5 \times 1,000 = 5,000$
- 6 ሚሊትታት = $6 \times 100 = 600$
- 0 ዓስርተታት = $0 \times 10 = 0$ ን
- 9 ሓደታት = $9 \times 1 = 9$ ን ይርከቡ።

ኣብ 235,609 ኣብ ዓዲ ሓደ ዝርከብ ኣሃዝ መን እዩ?
 ኣብ ዓዲ ዓስርተኛ?
 ኣብ ዓዲ ሚሊቲኛ?
 ኣብ ዓዲ ሸሕኛ?
 3 ኣበዮናይ ዓዲ ቁፅሪ ይርከብ?
 2 ኛ?

ስለዚ 235,609 እንትንበብ :

ክልተ ሚሊትን ሰላሳን ሓመ-ሺተን ሸሕን ሸዱሺተ ሚሊትን ትሽዓተን ይኸውን።

መስመዲ 7

1. ዓው ኢልኩም ኣንብቡ።

ሀ. 8795	ለ. 10,604	ሐ. 19,590
መ. 25,805	ረ. 89,992	ሰ. 99,102
ሸ. 102,455	ቀ. 238,506	በ. 472,658
ተ. 359,062	ቸ. 763,000	ኘ. 999,999

2. ነቶም ቁፅርታት ብእሃዝ ፅሓፉ።

- ሀ. ሸውዓተ ሸሕን ሸሞንተ ሚሊትን ሰላሳን ሓመ-ሺተን። _____
- ለ. ዓስርተ ሸሞንተ ሸሕን ኣርባዕተ ሚሊትን ክልተን። _____
- ሐ. ኣርባዓን ሓመ-ሺተን ሸሕን ሰለስተ ሚሊትን ሰባን ሓደን። _____
- መ. ቴስዓን ሸዱሺተን ሸሕን ሸሞንተ ሚሊትን ኣርባዓን ኣርባዕተን። _____

- ፈ. ሓደ ሚሊትን ሰለስተን ሽሕን ሰለስተ ሚሊትን ሰብዓን። _____
- ሰ. ሽዱሽተ ሚሊትን ሓምሳን ሸሞንተን ሽሕን ሰለስተ ሚሊትን ዓስርተ ክልተን።

- ሸ. ትሽዓተ ሚሊትን ቴስዓን ትሽዓተን ሽሕን ትሽዓተ ሚሊትን ቴስዓን ትሽዓተን።

1.4 ዓድታት ቁፅሪ ባዓል 6 ሆሄ ቁፅርታት

ዓዲ ቁፅሪ ዋጋ ሕድ ሕድ ቁፅሪ ወይ ድማ ኣሃዝ ዓዲ ቁፅሪ ክንፈልጥ ይስግዘና።

ንጥፈት 7

1. ሀ. ኣብ 3504 ክንደይ ሽሓት ኣለዉ?
ለ. ኣብ 25,650 ክንደይ ዓስርተ ሽሓት ኣለዉ?
ሐ. ኣብ 341,278 ክንደይ ሚሊቲ ሽሓትን ክንደይ ዓስርተ ሽሓትን ኣለዉ?
2. 341,278 ን ብሰደቓ ዓድታት ቁፅሪ ኣቐምጡ።

ሰደቓ ዓድታት ቁፅሪ					
ዓዲ ሚሊቲ ሽሕ	ዓዲ ዓስርተ ሽሕ	ዓዲ ሽሕ	ዓዲ ሚሊቲ	ዓዲ ዓስርተ	ዓዲ ሓደ

3. 341,278 ከመይ ይንበብ?
4. ኣብ 341,278
ሀ. ዋጋ ዓዲ ቁፅሪ 2 ክንደይ እዩ?
ለ. ዋጋ ዓዲ ቁፅሪ 4 ክንደይ እዩ?

ኣብነት 1

623,549ን ኣብ ሰደቓ ዓድታት ቁፅሪ ኣቐምጡ።

$$623,549 = 6 \times 100,000 + 2 \times 10,000 + 3 \times 1000 + 5 \times 100 + 4 \times 10 + 9 \times 1$$

ስለዝኾነ 6 ኣብ ዓዲ ሚሊቲ ሽሕ፣ 2 ኣብ ዓዲ ዓስርተ ሽሕ፣ 3 ኣብ ዓዲ ሽሕ፣ 5 ኣብ ዓዲ ሚሊቲ፣ 4 ኣብ ዓዲ ዓስርተ፣ 9 ድማ ኣብ ዓዲ ሓደ ይኸመጡ።

ሰደቻ ዓድታት ቁፅሪ					
ዓዲ ሚእቲ ሸሕ	ዓዲ ዓሰርተ ሸሕ	ዓዲ ሸሕ	ዓዲ ሚእቲ	ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
6	2	3	5	4	9

እንትንበብ ድማ ሽዱሽተ ሚኢትን ዕስራን ሰለስተን ሸሕን ሓሙሽተ ሚኢትን ኣርባዓን ትሽዓተን ይኸውን።

ዋጋ ዓዲ ቁፅሪ 6፣ $6 \times 100,000 = 600,000$

ዋጋ ዓዲ ቁፅሪ 2፣ $2 \times 10,000 = 20,000$

ዋጋ ዓዲ ቁፅሪ 3፣ $3 \times 1000 = 3000$

ዋጋ ዓዲ ቁፅሪ 5፣ $5 \times 100 = 500$

ዋጋ ዓዲ ቁፅሪ 4፣ $4 \times 10 = 40$

ዋጋ ዓዲ ቁፅሪ 9፣ $9 \times 1 = 9$ እዩ።

መስመዲ 8

1. ነዞም መስክ ቁፅርታት ኣብ ሰደቻ ቁፅሪ ብምስፋር ክንብቡ።

መስክ ቁፅሪ	ዓዲ ሚእቲ ሸሕ	ዓዲ ዓሰርተ ሸሕ	ዓዲ ሸሕ	ዓዲ ሚእቲ	ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
3582			3	5	8	2
54,629						
87,006						
850,345						
995,321						
890,405						

2. ዋጋ ሕድ ሕድ ዝተፈለዩ ሕብሪ ዘለዎም ቁፅሪ ድስዩ።

ሀ. 7654

ለ. 2684

ሐ. 37654

መ. 56890

ረ. 345691

ሰ. 390120

ሸ. 605334

ቀ. 896459

በ. 890552

ተ. 822007

ቸ. 899977

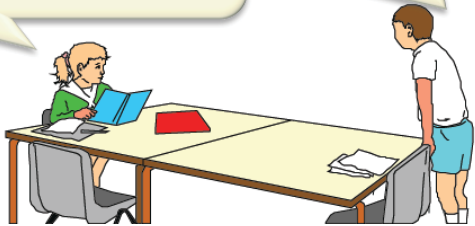
ኘ. 999999

1.5 ክሳብ 1,000,000 ዘለዉ መብኒ ቁፅርታት ምውድዳርን ብቕደም ሰዓብ ምስራቕን

ኣብ ከተማና 550,700 ኣዋልድን 555,000 ኣወዳትን ከምዘለዉ ትፈልጥዩ?

ኣይፈልጥን! ንምኳኑ መነኮም ይበዝሖ?

ኣየናይ ህንፃ ይነወሕ?

1.5.1 ክሳብ 1,000,000 ዘለዉ መብኒ ቁፅርታት ምውድዳር

ቅደም ክብል መብኒ ቁፅርታት ንምውድዳር ዝተጠቐምናሉ እገባብ ትዝክራዩ?

ዕዮ ጉጅለ 3

ኣብ የማን ገፅ ስእሊ ሰለስተ መካይን ኣሎ። ኣብ ሰለስተኣን መካይን ዝናኣሰ ቁፅሪ ታርጋ ዘለዎን ዝግበየ ቁፅሪ ታርጋ ዘለዎን ፍለዩ። ዝናኣሰ ቁፅሪ ታርጋ ዘለዎ መኪና ቀዲሙ ክኸይድ እንተተገይሩ ኣየናይ መኪና ቀዲሙ ይኸይድ?

➤ ኣብ ክልተ ቁፅርታት ኩል ግዜ ዝበዝሖ ሆሂ ዘለዎ ቁፅሪ ዝናኣሰ ሆሂ ኣብ ዘለዎ ቁፅሪ ዝግበየ እዩ።

ኣብነት 1

- ሀ.** 45,250 ኣብ 5,250 ይበልፅ። ምክንያቱ ድማ 45,250 በዓል 5 ሆሂ ቁፅሪ እንትኸዉን 5,250 ድማ በዓል 4 ሆሂ ቁፅሪ እዩ።
ስለዚ. $45,250 > 5,250$
- ለ.** 67,893 ኣብ 123,480 ይንእስ። ምክንያቱ 67,893 በዓል 5 ሆሂ ቁፅሪ እንትኸዉን 123,480 ድማ በዓል 6 ሆሂ ቁፅሪ እዩ።
ስለዚ. $67,893 < 123,480$

➤ እቲም ቁፅርታት ማዕረ በዝሒ ኣሃዝ እንተልዩዎም ኣብ ዝግበየ ዓዲ ቁፅሪ ብምጅማር ነወዳድር።

ክፍለ 2

456,893 ን 457,203ን ኣወዳድሩ።

ኣብ ዝግበዩ ዓዲ ቁፅሪ ዘለዉ ቁፅርታት ብምውድዳር ንጅምር

456893 457203 ዓዲ ሚኡቲ ዘለዉ ቁፅርታት ማዕረ እዮም። (4 = 4)
 $\left. \begin{array}{l} \uparrow \\ 4 = 4 \\ \downarrow \end{array} \right\}$

456893 457203 ዓዲ ዓስርተ ሽሕ ዘለዉ ቁፅርታት ማዕረ እዮም። (5 = 5)
 $\left. \begin{array}{l} \uparrow \\ 5 = 5 \\ \downarrow \end{array} \right\}$

456893 457203 ዓዲ ሽሕ ዘለዉ ቁፅርታት ግን ማዕረ ኣይኮኑን። እዞም ቁፅርታት
ድማ $6 < 7$ ምዃኑ ንፈልጥ።
 $\left. \begin{array}{l} \uparrow \\ 6 < 7 \\ \downarrow \end{array} \right\}$

ስለዚ. $456,893 < 457,203$

መስመዲ 9

1. ሓቂ ወይ ደማ ገጋ ብምባል መልስ።

ሀ. $2567 > 2765$

ለ. $1390 > 1399$

ሐ. $75,300 < 78,300$

መ. $67,999 < 76,802$

ረ. $665,500 > 666,500$

ሰ. $788,905 > 788,904$

ሸ. $800,005 < 800,500$

ቀ. $1,000,000 > 999,999$

2. ምልክታት $>$ ፣ $<$ ወይ ደማ $=$ ብምጥቃም ኣወዳድሩ።

ሀ. 5600 _____ 6500

ለ. $50,005$ _____ $50,650$

ሐ. $112,200$ _____ $210,300$

መ. $367,980$ _____ $368,900$

ረ. $422,105$ _____ $421,355$

ሰ. $588,937$ _____ $588,739$

ሸ. $804,572$ _____ $904,569$

ቀ. $989,765$ _____ $989,785$

1.5.2 ክፍለ 1,000,000 ዘለዉ መስክ ቁፅርታት ብቕደም ሰዓብ ምስራቕ

ብቕደም ሰዓብ ምስራቕ ማለት ቁፅርታት ኣብ ዝግበዩ ናብ ዝናኣስ ወይ ደማ ኣብ ዝናኣስ ናብ ዝግበዩ ምስራቕ ማለት እዩ።

ክብነት 3

ሐደ ትካል መከፋፈሉ ፀባ ኣብ ቀዳማይ ሰሙን 378,000 ሊትር፤ ኣብ ካልኣይ ሰሙን 468,500 ሊትር፤ ኣብ ሳልሳይ ሰሙን ድማ 370,000 ሊትር ፀባ ኣብ ማሕበራት ሓረስቶት ዓዲጉ። እቲ መከፋፈሉ ዝበዘሐ መጠን ፀባ ዝዓደጎ ኣበየናይ ሰሙን እዩ? ዝወሓደ መጠን ፀባ ዝዓደጎሉ ሰሙንኻ? ዝተዓደገ መጠን ፀባ ኣብ ዝበዘሐ ናብ ዝናኣሰ ብቐደም ሰዓብ ስርዑ።

ኣወዳድሩ

$468,500 > 378,000$ ምክንያቱ ድማ $4 > 3$

$378,000 > 370,000$ ምክንያቱ ድማ $8 > 0$

ስለዘ. $468,500 > 378,000 > 370,000$

እቲ መከፋፈሉ ዝበዘሐ መጠን ፀባ ዝዓደጎ ኣብ ካልኣይ ሰሙን እንትኸውን ዝወሓደ መጠን ፀባ ዝዓደጎሉ ድማ ኣብ ሳልሳይ ሰሙን እዩ።

መስመዲ 10

1. ኣብ ዝዓበየ ናብ ዝናኣሰ ብቐደም ሰዓብ ስርዑ።

				ኣብ ዝዓበየ ናብ ዝናኣሰ		
ሀ.	9,450	7,899	8,950	9,450፣	8,950፣	7,899
ለ.	25,377	52,540	52,500	_____	_____	_____
ሐ.	254,452	254,542	254,425	_____	_____	_____
መ.	356,477	356,747	357,700	_____	_____	_____
ረ.	550,690	551,690	550,999	_____	_____	_____
ሰ.	793,001	794,001	973,001	_____	_____	_____

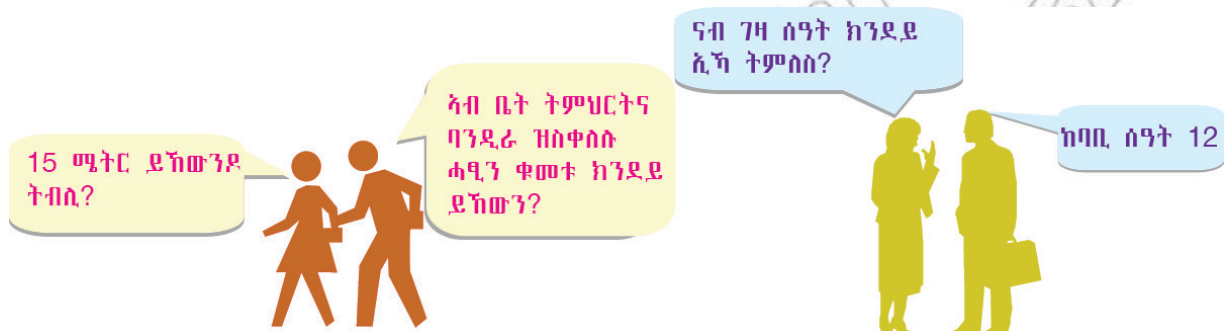
2. ኣብ ዝናኣሰ ናብ ዝዓበየ ብቐደም ሰዓብ ስርዑ።

				ኣብ ዝናኣሰ ናብ ዝዓበየ		
ሀ.	34,402	34,204	34,042	34,042፣	34,204፣	34,402
ለ.	25,377	52,450	52,500	_____	_____	_____
ሐ.	52,4452	52,4542	52,4425	_____	_____	_____
መ.	65,3477	536,747	356,400	_____	_____	_____
ረ.	890,690	891,690	890,999	_____	_____	_____
ሰ.	909,999	989,999	999,999	_____	_____	_____

3. ኣብ ሞንጎ እቲም ተዋሂቦም ዘለዉ ቁፅርታት ዝርከቡ መስክ ቁፅርታት ደለዩ።

- ሀ. 105,550 105,553 መልሲ: 105,551 ን 105,552 እዮም።
- ለ. 240,669 240,672 _____
- ሐ. 521,743 521,745 _____
- መ. 879,998 880,001 _____
- ረ. 999,997 1,000,000 _____

1.6 ዝቐረበ ዋጋ ብምፅግጋዕ ምርካብ

ዕዮ ጉጅለ 4

ነዞም ዘስዕቡ ሕቶታት ብኸመይ ትምልሱ?

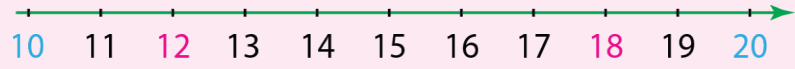
- ፀዋታ ንምርካይ ናብ ኩዕሾ መደዳ ዝኣተዉ በዘሒ ሰባት ክንደይ ይኸውን?
- ፅባሕ ሰዓት ክንደይ ኢኺ ካብ ቤት ትምህርቲ ትምልሱ?
- ኣብ እትነብሩሉ ከተማ ክንደይ ሰባት ይነብሩ ይኾኑ?
- ርእሻት ገዛኹም ካብ ቤት ትምህርትኹም ክንደይ ይኸውን?
- ቁመት ማዕፃ መምሃሪ ክፍልኹም ክንደይ ይኸውን?
- ቁመት መንደቕ መምሃሪ ክፍልኹም ክንደይ ይኸውን?

ነቶም ኣብ ላዕሊ ዘለው ሕቶታት ንምምላስ መብዛሕትኡ ግዘ ናብቲ ሓቂ ዝፀጋግዑ ግን ድማ ግምታዊ ዝኾኑ ዋጋታት ምሃብ ዝተለመደ እዩ።

1.6.1 መስክ ቁፅርታት ናብ ዝቐረበ ዋጋ ዓዲ ቁፅሪ ምፅግጋዕ

ንጥፈት 8

1. 12 ንመን ይቐርብ? ን 10 ዶ ን 20?
2. 18 ንመን ይቐርብ? ን 10 ዶ ን 20?

3. 473 ንመን ይቐርብ? ን 400 ዶ ን 500?

ሐደ ቀፅሪ ናብ ዝድሰ ዓዲ ቀፅሪ ንምፅገጋዕ ክንክተሎም ዝገብኹ ደረጃታት

ደረጃ 1:- እቲ ቀፅሪ ዝፅገገዎሱ ዓዲ ቀፅሪ ምፍሳይ

ናብ ዓዲ ዓሰርተ ነፀጋግዕ እንተኾይንና ዓዲ ዓሰርተ፣

ናብ ዓዲ ሚእቲ ነፀጋግዕ እንተኾይንና ዓዲ ሚእቲ፣

ናብ ዓዲ ስሕ ነፀጋግዕ እንተኾይንና ዓዲ ስሕ ወዘተ ምፍሳይ።

ደረጃ 2:- ካብቲ ዝፀጋጋዕ ዓዲ ንዮማን ገፅ ዘሎ ቀፅሪ ምፍሳይ

ደረጃ 3:- እዚ ቀፅሪ እዚ ካብ 5 ዝነኣሰ (0፣1፣2፣3 ወይ ድማ 4) እንተኾይኑ ካብቲ ዝተውሃበ ቀፅሪ ናብ ዝነኣሰ ርባሕ 10፣ ርባሕ 100፣ ርባሕ 1000 ወዘተ ነፀጋግዕ። እቲ ቀፅሪ 5 ን ካብ 5 ዝዓብን (5፣6፣7፣8 ወይ ድማ 9) እንተኾይኑ ድማ ካብቲ ዝተውሃበ ቀፅሪ ናብ ዝዓቢ ርባሕ 10፣ ርባሕ 100፣ ርባሕ 1000 ወዘተ ነፀጋግዕ።

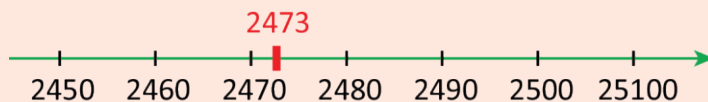
ኣብነት 1

1. 2473 ናብ ዓዲ ዓሰርተ ኣፀጋግዑ።

ደረጃ 1:- 2473 (ኣብ ዓዲ ዓሰርተ ዝርከብ ቀፅሪ 7 እዩ።)

ደረጃ 2:- 2473 (ካብ ዓዲ ዓሰርተ ንዮማን ገፅ ዘሎ ቀፅሪ 3 እዩ።)

ደረጃ 3:- $3 < 5$ ስለዝኾነ 2473 ዝፀጋጋዕ ናብ ዝናኣሰ ርባሕ 10 እዩ። ማለት ድማ ናብ 2470 ይፀጋጋዕ።

ስለዚ 2473 ናብ ዝቐረበ ርባሕ 10 እንትፀጋጋዕ 2470 ይኸውን። ምፅገጋዕ እንትንፅሕፍ ድማ $2473 \approx 2470$ ይኸውን። " \approx " ምልክት ምፅገጋዕ እዩ።

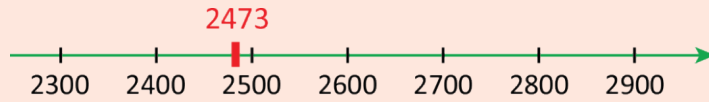
ኣብነት 2

2. 2473 ናብ ዓዲ ሚእቲ ኣፀጋግዑ።

ደረጃ 1:- 2473 (ዓዲ ሚእቲ ዝርከብ ቀፅሪ 4 እዩ።)

ደረጃ 2:- 2473 (ካብ ዓዲ ሚእቲ ንዮማን ገፅ ዘሎ ቀፅሪ 7 እዩ።)

ደረጃ 3:- $7 > 5$ ስለዝኾነ 2473 ናብ ዝዓበየ ርባሕ 100 ማለት ናብ 2500 ይፀጋጋዕ።

ስለዚ, $2473 \approx 2500$

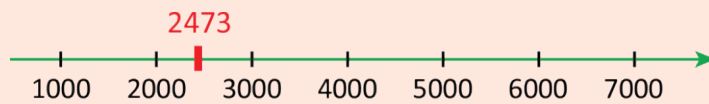
ክፍለ 3

3. 2473 ናብ ዓዲ ሸሕ ኣፀጋግዑ።

ደረጃ 1:- 2473 (ዓዲ ሸሕ ዝርከብ ቁፅሪ 2 እዩ።)

ደረጃ 2:- 2473 (ካብ ዓዲ ሸሕ ንዮማን ገፅ ዘሎ ቁፅሪ 4 እዩ።)

ደረጃ 3:- $4 < 5$ ስለዝኾነ 2473 ናብ ዝናኣሶ ርባሕ 1000 ማለት ናብ 2000 ይፀጋጋዕ።

ስለዚ, $2473 \approx 2000$

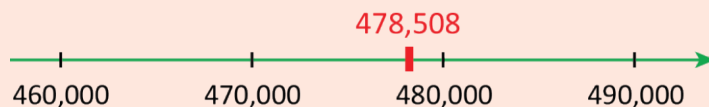
ክፍለ 4

4. 478,508 ናብ ዓዲ ዓሰርተ ሸሕ ኣፀጋግዑ።

ደረጃ 1:- 478,508 (ዓዲ ዓሰርተ ሸሕ ዘሎ ቁፅሪ 7 እዩ።)

ደረጃ 2:- 478,508 (ካብ ዓዲ ዓሰርተ ሸሕ ንዮማን ገፅ ዘሎ ቁፅሪ 8 እዩ።)

ደረጃ 3:- $8 > 5$ ስለዝኾነ 478,508 ናብ ዝዓበየ ርባሕ 10,000 ማለት ናብ 480,000 ይፀጋጋዕ።

ስለዚ, $478,508 \approx 480,000$

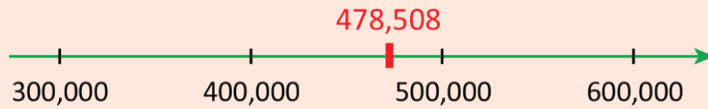
ክብነት 5

5. 478,508 ናብ ዓዲ ሚእቲ ሸሕ ኣፀጋግፀ::

ደረጃ 1:- 478,508 (ዓዲ ሚእቲ ሸሕ ዘሎ ቁፅሪ 4 እዩ::)

ደረጃ 2:- 478,508 (ካብ ዓዲ ሚእቲ ሸሕ ንዮማን ገፅ ዘሎ ቁፅሪ 7 እዩ::)

ደረጃ 3:- $7 > 5$ ስለዝኾነ 478,508 ናብ ዝግበዮ ርባሕ 100,000 ማለት ናብ 500,000 ይፀጋጋፅ::

ስለዚ. $478,508 \approx 500,000$

መስመዲ 11

ሕድ ሕድ ቁፅሪ ብምፅጋጋዕ ነቲ ሰደቓ ምስኡ::

1.

- ሀ.
- ለ.
- ሐ.
- መ.
- ረ.
- ሰ.

መስክ ቁፅሪ	ናብ ዓዲ ዓሰርተ እንትፀጋጋዕ	ናብ ዓዲ ሚእቲ እንትፀጋጋዕ	ናብ ዓዲ ሸሕ እንትፀጋጋዕ
2348			
56754			
89987			
45528			
525905			
933273			

2.

- ሀ.
- ለ.
- ሐ.
- መ.
- ረ.
- ሰ.

መስክ ቁፅሪ	ናብ ዓዲ ዓሰርተ እንትፀጋጋዕ	ናብ ዓዲ ሚእቲ እንትፀጋጋዕ	ናብ ዓዲ ሸሕ እንትፀጋጋዕ	ናብ ዓዲ ዓሰርተ ሸሕ እንትፀጋጋዕ	ናብ ዓዲ ሚእቲ ሸሕ እንትፀጋጋዕ
412,317					
555,705					
656,754					
744,392					
789,986					
845,529					